

STAR WARS

GASTLES OVER STAR WARS BRENGT RELIGIEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK DE KLAS IN

In Amerika en een aantal andere landen, is het een officieel erkende religie: het jediïsme. Een religie die gebaseerd is op de Star Wars-films met aanhangers die zichzelf Jedi Knights noemen en geloven in the Force. Het aantal aanhangers blijft toenemen. In de dagen voor de première van Star Wars Episode VII: The Force Awakens in 2016, meldden de kranten zelfs dat de Engelse Church of Jediism dagelijks duizend nieuwe aanmeldingen ontving.

Binnen het gastlessenprogramma van de Universiteit Leiden verzorgt dr. Marcus Altena Davidsen een gastles over deze nieuwe religie. 'Aan de hand van een interview met Alex Bird – een overtuigde Jedi Knight – bespreken we wat mensen drijft om lid te worden van deze beweging. Vervolgens stellen we met de leerlingen op religiewetenschappelijke manier de vraag hoe het mogelijk is dat een nieuwe religie kon ontstaan op basis van Star Wars. Een deel van het antwoord zoeken we in de films zelf. We gaan op zoek naar de 'religieuze bouwstenen' in Star Wars en bekijken hoe de aanhangers van het jediïsme hier een eigen draai aan geven.'

Markus' ervaring is dat leerlingen in het begin soms sceptisch zijn en zich afvragen of het jediïsme wel een 'echte' religie is. 'Begrijpelijk, want het jediïsme is natuurlijk een beetje een bizarre casus. Maar het didactisch boeiende hieraan is juist dat het jediïsme goed laat zien hoe religie werkt.' Alle religies bestaan uit dezelfde bouwstenen en die vind je ook in het jediïsme terug: mythen (Star Wars zelf), geloof in een hogere macht (the Force), ethiek

(zelfontwikkeling en dienstbaarheid, zoals vastgelegd in de Jedi Code), rituelen (meditatie), enzovoort. Bovendien zijn een aantal algemene trends binnen het hedendaagse religieuze landschap overduidelijk zichtbaar in het jediïsme. Individualisering bijvoorbeeld. Jedi Knights kennen geen vaste dogma's, maar stellen alles ter discussie en iedere jedi mag een eigen invulling aan zijn of haar geloof in the Force geven. Een andere trend is het gebruik van sociale media. Alle kerken hebben inmiddels een website, maar de jedi's gaan veel verder en organiseren hun diensten in online chatrooms. Een derde trend is psychologisering of de vervaging van de grens tussen spiritualiteit en psychologie. Meditatie en mindfulness zijn overal, jediïsten stellen die centraal en bouwen er een religieuze identiteit en traditie omheen. Markus heeft de gastles 'Star Wars en religie' ontwikkeld omdat hij het belangrijk vindt dat onderzoekers zich niet opsluiten in een ivoren toren, maar hun kennis delen met de samenleving. 'Met deze gastles hoop ik ook contacten op te

bouwen met docenten uit het voortgezet onderwijs en te leren wat wij als 'universiteitsmensen' voor hen kunnen betekenen.'

Markus Altena Davidsen promoveerde in 2014 op het proefschrift *The Spiritual Tolkien Milieu: A Study of Fiction-based Religion*. Sinds 2015 is hij werkzaam als universitair docent Godsdienstsociologie bij het Leids Centrum voor Religiewetenschap, en sinds 2016 verzorgt hij de gastles 'Star Wars en religie'.

Tijdens een gastles krijgen de leerlingen les van een wetenschapper van de Universiteit Leiden. Het doel van het gastlessenprogramma is om de verschillende wetenschapsgebieden dichter bij de leerlingen te brengen. Zo ervaren scholieren ook het verschil in onderwijs op de universiteit en op het vwo. Een interessante kennismaking met wetenschap en een eerste voorbereiding op onderwijs aan een universiteit! Kijk voor meer informatie en het aanvragen van een gastles op jouw.schoon.op.universiteitleiden.nl/gastlessen.